

[Ministeren for offentlige arbejder.]

ke, at denne nye ordning jo blandt andet indebærer, at kommunerne i fremtiden ikke blot på forhånd vil være i stand til at beregne, hvor meget de kan hjemtage i almindelig refusion, men også at refusionen i modsætning til nu, hvor der for amts- og sognekommuner hengår fra 3 til 7 år efter udgifternes afholdelse, før refusionen udbetales, vil blive udbetalt straks efter afslutningen af hvert finansår.

Med hensyn til vejfondsvirksomheden følger forslaget også i hovedpunkterne kommissionsforslaget, der iøvrigt er en lovfæstelse af bestående praksis, og den normale tilskudsprocent vil således fremdeles være 85 som af kommissionen foreslået.

På enkelte punkter har man dog fundet anledning til at udvide kommissionens udkast med hensyn til vejfondsvirksomheden. Der gives således udtrykkelig hjemmel til at yde vejfondstilskud til kørebaneforstærkninger, idet amtsrådsforeningen overfor ministeriet for offentlige arbejder har rettet en indtrængende anmodning om tilskud til løsning af denne opgave. Amtsrådsforeningen har anslået de nødvendige udgifter til kørebaneforstærkninger på amtsvejene til 200—300 mill. kr.

Med den stigende tunge trafik har man blandt andet i forbindelse med tøbrudet sidste år konstateret omfattende beskadigelser på en række mindre stærkt befæstede veje, og såfremt denne udvikling vedvarer, vil det være nødvendigt at yde særlig støtte til de ramte amter.

I denne forbindelse kan jeg nævne, at bestemmelsen om, at der i visse tilfælde vil kunne ydes højere vejfondstilskud end 85 pct., er blevet fremhævet i lovtæksten, idet man har villet klargøre, at der til store vejanlæg af samfundsmæssig betydning kan ydes høje tilskud til en amtskommune, når egenudgiften ellers vil bevirke en urimelig belastning for denne. Med hensyn til by- og sognekommuner har man fulgt kommissionsforslaget, hvorefter der også til disse kan ydes over 85 pct. i ganske særlige tilfælde.

Af kommissionen var det foreslået, at tilskud til beskæftigelsesarbejder ved vejene i fremtiden skulle betales af vejfonden, og at administrationen af dette område samtidig skulle overgå til ministeriet for offent-

lige arbejder. Medens regeringen har fulgt kommissionen på det første punkt, har man ikke fundet anledning til at ændre den bestående tilstand, hvorefter disse arbejder administreres af økonomi- og arbejdsministeren efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.

Endvidere er der skabt mulighed for at yde tilskud til visse by- og forstadskommuner, i hvilke der foregår intensiv buskørsel. Dette forslag må ses på baggrund af, at der i forslaget til lov om vægtafgift af motorkøretøjer er foretaget en betydelig forhøjelse af afgiften af de tunge vogne, hvortil bybusser som regel hører. Jeg har allerede nævnt amtsrådsforeningens henvendelse om de vejudgifter, den tunge kørsel forvolder. Da der imidlertid visse steder allerede forefindes et gadenet med tilstrækkelig bæreevne, kan en kommune vælge at lade tilskuddet komme vedkommende trafikselskab tilgode til nedsættelse af taksterne.

Sluttelig skal jeg henlede opmærksomheden på overgangsbestemmelserne i forslagens kapitel III, hvor der er givet udførlige bestemmelser, som skulle sikre kommunerne mod økonomiske vanskeligheder ved overgangen til det nye refusionssystem.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale de to lovforslag til det høje folketings velvillige behandling.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om folkebiblioteker. I sidste folketingsår havde jeg den ære at forelægge det høje ting et tilsvarende lovforslag om udskydelse i eet år af lovens revision. Forslaget refererede til bestemmelsen i bibliotekslovens § 5, stk. 2, hvorefter forslag til lov om revision af de i lovens § 5, stk. 1, omhandlede regler for beregningen af det årlige driftstilskud fra staten til de enkelte biblioteker skulle fremsættes i folketingsåret 1954—55. Udskydelsesforslaget blev vedtaget som lov nr. 38 af 2. marts 1955.

Som det vil være de ærede medlemmer bekendt, var udskydelsen sidste år bevirket af, at den fra biblioteksrådet modtagne indstilling i anledning af lovens forestående revision indeholdt forslag, der rakte ud over den oprindeligt tilsigtede ajourføring af

[Undervisningsministeren.]

tilskuddene under hensyn til prisniveauet, og en forsvarlig færdigbearbejdelse af forslaget kunne derfor ikke foretages i folketingsåret 1954—55.

Efter de nødvendige forhandlinger med de kommunale organisationer gennem indenrigsministeriet og med forsvarsministeriet er indstillingerne om ændringer i loven nu færdigbehandlet i undervisningsministeriet, der i princippet kan tiltræde dem.

Forslagene vil utvivlsomt på længere sigt medføre en intensivering og udvidelse af bibliotekernes virksomhed, men vil ikke i sig selv medføre, at bibliotekerne får væsentligt større midler til rådighed. Den økonomiske konsekvens af forslaget er, at en række udgifter — anslået til 1½—2 mill. kr. — som hidtil har påhvilet kommunerne, fremtidig skal afholdes af statskassen. For det offentlige — stat og kommuner som helhed — bliver der ikke tale om nogen merudgifter af betydning ved nyordningen, men det kan jo ikke nægtes, at denne vil influere på statsbudgettet, og jeg har derfor i forståelse med min kollega, den højtærede finansminister, ment at burde foreslå, at lovens revision udskydes yderligere et år, nemlig til folketingsåret 1956—57.

Jeg gør dette i bevidstheden om, at folkebibliotekerne ved biblioteksloven af 1950 opnåede så store økonomiske fordele fra staten, at de, selvom statstilskuddenes værdi siden da er blevet noget forringet på grund af prisudviklingen, ikke vil komme i nogen nødsituation ved endnu en kortere tids udsættelse af den i loven foreskrevne revision.

Jeg anser det under disse omstændigheder for forsvarligt og bedst stemmende med folkebibliotekernes interesser, at revisionen udskydes til foretagelse i folketingsåret 1956—57, og jeg skal derfor anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling i det høje ting.

Jeg skal derefter tillade mig overfor det høje ting at fremsætte *forslag til lov om Danmarks Biblioteksskole*.

Når jeg anser det for nødvendigt på nuværende tidspunkt at fremsætte et selvstændigt lovforslag herom, skyldes det, at kravet om en virkelig faglig uddannelse af bibliotekarer ved folkebibliotekerne gennem de

senere års stadig intensivere udnyttelse af bibliotekerne har gjort sig stærkere og stærkere gældende, samtidig med at der fra de videnskabelige bibliotekers side er fremsat ønske om tilrettelæggelse af en elementær biblioteksfaglig uddannelse for det yngre personale ved disse biblioteker.

Den nuværende form for uddannelse af folkebibliotekarer tog sin begyndelse i 1918, da statens bogsamlingskomité organiserede den første danske biblioteksskole, der med en varighed af ca. 3 måneder tilsigtede at give vordende bibliotekarer ved folkebibliotekerne en elementær uddannelse. Skolen blev i den første tid afholdt hvert andet år, men rammerne udvidedes stadig, således at den nu har en varighed på eet år og afholdes hvert år. Det legale grundlag for den nuværende biblioteksskole er bestemmelsen i lov om folkebiblioteker af 27. maj 1950 § 8, hvorefter biblioteksdirektøren under biblioteksrådets medvirken organiserer den faglige bibliotekaruddannelse.

Det har imidlertid vist sig, at denne eetårige skoleundervisning — der følger efter en 3-årig elevtid ved et folkebibliotek — ikke længere giver de unge bibliotekarer en tilstrækkelig omfattende orientering indenfor biblioteksvæsenets mangfoldige sider, og der har derfor først og fremmest fra bibliotekarside gennem længere tid været stærke ønsker fremme om en intensivering og rationalisering af uddannelsen.

Som følge heraf har Danmarks Biblioteksforening udarbejdet et forslag til en nyordning, hvilket forslag, efter at det har været drøftet i biblioteksrådet og er blevet tiltrådt af såvel biblioteksdirektøren som rigsbibliotekaren, i hovedsagen ligger til grund for nærværende lovforslag.

Efter lovforslagets § 5 udfærdiges undervisningsplanen for skolen af undervisningsministeriet efter indstilling fra det særlige skoleråd. Det er herved hensigten i hovedtræk at gå ind for den af Danmarks Biblioteksforening foreslåede nyordning, hvorefter uddannelsen af vordende folkebibliotekarer på biblioteksskolen skal være 2-årig, nemlig således at der gives et års elementær undervisning i begyndelsen af den 4-årige elevtid og et års videregående undervisning som afslutning på denne. Uddannelsen vil altså som nu vare 4 år, men fordelt med 1 års